

Мадам і Єва

Дійові особи:

Єва.
Лілі-Ліліт.
Він.

“Я – це хтось інший” *Артюр Рембо*

Темно. Єва сидить у фотелі. Коли ввімкнеться світло, ми побачимо, що на ній досі ще вечірня сукня. Вона дуже стомлена, в руці нерозкритий лист.

Єва: Отже, ти все-таки нас убив... Я так і знала...Але це ж... Як відчувала! Зрештою, рано чи пізно... Ти завжди так. Тільки-но підходить до кульмінації, ти втікаєш, палиш за собою мости. Ну що ж, вибір потребує сміливості... А це не твоє. Так. Це взагалі не для чоловіків. Хоч є багато охочих зі мною посперечатись. Я знаю, що кажу. Наприклад, що перше сказав Адам, коли їх застукали з яблуком? Не пригадуєте? А він, сміливець, показав Отцю небесному на жону свою та й вимовив: –“ Це, Господи, не я, це все вона!” Чоловік – батько Юди.

Ну це так, ліричний відступ. Перетворююсь на цинічну злюку, і це означає - я страшенно втомилась. (Порається з листом.) Переконаний, я його прочитаю. І, як завжди, зіграю роль мудрої, ідеальної жінки, яка все розуміє. Поясню навіть те, чого ти сам ще про себе не знаєш, прийму все на себе, - і, зазвичай, пробачу...

А як може бути інакше? - Я ж усе розумію! Митець без закоханності - наче риба без води. Для натхнення постійно треба бути в тонусі. Ну і хто ж вона? Твій новий душевний тренінг? Нова ідеальна жінка...

І все -таки це якийсь парадокс. Ні, справді. Тобі, який взагалі нездатний кохати, який почуття боїться як отрути, і взагалі не розуміє, що з тим коханням робити – а тому аж надто прискіпливо цей предмет вивчає й

досліджує, в різних, так би мовити, ракурсах, різних інтерпретаціях – і... все одно нічого не розуміє... Тобі, який ніколи не пірнав у кохання з головою, саме тобі вдалося здобути його прихильність, зробити його спільником.

Написати геніальний роман. Так, я знаю, що ти мені хочеш зараз сказати...Це ти допомогла мені вийти за межі самого себе, ти – довершена, і кохання твоє таке ж досконале...Це справді так. Я маю право на ці слова. Ні, ти й сам знаєш, до мене всі твої персонажі, всі героїні були мов неживі, пласкі, котурні...Я дала їм душу. Пам”ятаєш, я завжди тобі казала: “Ємма Боварі – це я” – не твоя історія. Ти ніколи не любив своїх жінок, бо ніколи в них не перевтілювався. А я, на відміну від тебе, маю повне право вважати: “Ліліт і Єва” – це я. (Пауза).

Так, я хотіла цього! Так, я повторювала – закохайся до нестями, зрадь мені зі своїми героїнями! Збожеволій, спали Рим, вийди за межі можливого, вижени нас із Раю! Вбий себе, мене, в решті-решт, знищи свої творчі чесноти! Віддайся демонові натхнення, шалові тексту...! Ху-у! Авжеж, я так говорила, і я була щира. Саме тому ти й написав таку книгу!

Позмагався з Ним і створив власний міф. І раптом...усе зіпсував. Ти знищив свій...ні, наш...роман. Злякався... Ще б пак! Сперечатися з Ним! Це ж страшний гріх!А ще,не дай Боже, перемогти...Ти жахнувся. Перед тобою постав привид кари. Кари самотністю.А раптом провал? Неслава? Посміх?! І ти – лише писнув... Звісно, всі видавці вишикувалися в чергу. Ти ж так довго подавав їм надії – наче милостиню! А тут раптом такий шмат відхопили! “Ліліт і Єва” номінується на... (зі злістю) Ніколи тобі цього не подарую! Чуєш? Як ти посмів? Убити нас... заради Нього?! Нікчема...(закурює)

До речі, ще одне. Доки роман був живий, ти мав шанс на те, що тебе почують, мав привід для спілкування з Ним, хай би навіть суперечка, або диспут. А зараз... Він тебе й не помітить. Бо для чого?

Йому ж тепер не треба на тобі зосереджуватись...витрачати зусилля, заперечувати твою істину... Ти зробив усе сам, покірний агнець...

А я, знаєш, що зараз зроблю? Візьму й не прочитаю листа!Не хочу більше заглиблюватися у твої рефлексії... Я тобі все сказала, майже все, а ти мені – зась. Нічого не зможеш відповісти. Жодних виправдань. То як тобі моя помста? Надто вишукана?

(Лунає телефоний дзвінок.)

Єва: Це хто ж так пізно?Алло! Алло! Ал-л-л-л-оооооо! Хто ви? Безмовність. Мовчання. Тиша. Ніщо. Ну – як хочете! (Кладе слухавку) А ти мав шанс.

(Знову телефонний дзвінок.)

Єва: Алло! Знову мовчите? А, пардон, це ви! Ви мені щойно дзвонили? Ні? Ну, пусте... Я знаю, що справи кепські. Ну то й що, що ми можемо зробити? Але...Годі! Що ви собі дозволяєте? Негайно припиніть! Це мені – слід битися в істериці! Ах-ах! він втратив гроші! Я...я втратила більше! Припиніть, що я могла вдіяти?! Ви ж самі при цьому були! Знаєте, справжній би видавець...Я повторюю: у мене немає жодного примірника... Ви самі винні! (Роздратовано кидає слухавку) Ходи здоров, круасан засушений!

(Телефон.)

Єва: Ви мені осточортіли! Хто це? Перепрошую... Мадам, ви не туди потрапили. (Кладе слухавку). “Віддайте мені того, хто належить лише мені!” Просто репліка для п’єси, крик серед ночі – віддайте і квіт! Наплодилось тут божевільних. Віддайте! Віддайте їй те, чого у вас і самих нема...(Чекає, чи телефон знов не задзвонить.) Отож!

(Дзвінок у двері.)

Єва: Ява друга! Кого там ще принесло?

(Знову дзвонять. Єва йде відчиняти. Після короткої суперечки Гостя прослизав з передпокою до кімнати.)

Єва: Я ж вам сказала чітко - його немає!

Гостя: Я зачекаю...

Єва: Цього ще бракувало!..Бачите...він поїхав...надовго.

Гостя: Нічого. Я не спішу.

Єва: Вибачте, але...

Гостя: Не вибачайтесь. Мені не важко зачекати. Я маю час. Не переймайтеся.

Єва: Я й не переймаюсь. Я просто дивуюсь вашій, так би мовити...

безпосередності. Чим я можу вам допомогти? Чого ви, власне, хочете?

Гостя: (зітхає, потім чітко вимовлюючи всі звуки) За-че-ка-ти.

Єва: Ну годі. Це не-мо-ж-ли-во. У мене справи. І взагалі я зараз йду.

Гостя: Ні-ні, ви нікуди не підете.

Єва: Що? (роздратовано) Що ви сказали? Нове глупство?! Хто ви взагалі така?

Гостя: Я – перша.

Єва: В черзі за щастям? Власне, у чому річ ? І, до речі, хто вам дав мою адресу? Нічого не розумію...

Гостя: Перша жінка.

Єва: Он воно що... тепер зрозуміло. Цих одкровень мені саме зараз і бракувало. Ну, ну, трапляється. Бо я вже казна що подумала... Добре, ну і... що? Ви – його давня знайома, так би мовити – перше кохання?..

Чудово! Кохання – це... це... (не знаходячи слів) це кохання! Але – що далі?

(Світло починає миготіти)

Гостя: Це у вас часто?

Єва: Лампа перегоріла...(зпересердя) Триста тридцять три круасани!
(Запалює свічку)

Гостя: А ви бачили око – зсередини?

Єва: Око – зсередини? Ні, не доведи, Господи...В мене нормальний зір. Я все бачу...

Гостя: Нібито у підсвідомості всесвіту. Уламки снів, припорошені пилом палкі молитви фіолетових сутінок. Поява рівного. Безперервність наша...
(Єва уважно дивляється в неї).

Єва: Звісно, пані, це страх як цікаво. Але ж я, справді, дуже стомлена, і вже пізно. Або кажіть, що вам треба, або...

Гостя: Ось я і кажу – мені потрібен той, хто належить лише мені.

Єва: Тоді – ви не туди потрапили. Самі бачите, вашого тут нічого нема.
Auf Wiedersehen!

Гостя: (тихо) Що ви з ним зробили?

Єва: Ой, пані...

Гостя: Лілі.

Єва: Отже, пані Лілі...(пильно дивиться на неї) Вас справді кличуть...?

Гостя: Мене не кличуть. Я приходжу сама...

Єва: Як це все складно для мого звичайного розуму. Чекайте-но, я, здається, зрозуміла. Ви – (пауза), ну, у вас була з ним якась давня історія. Буває...Не ви перша, не ви остання. Хоча, мабуть, діло давнє, бо всіх сьгоднішніх я знаю. Він завжди розповідав мені про своїх жінок. Я його розуміла. Не дивуйтеся, ми подовгу розмовляли про кожну, я радила. Деякі історії маестро віддавав своїм персонажам. Але, вас, вибачте, я не впізнаю, ні, не пам'ятаю...Мабуть, це було ще до нашої ери. Мезозойська історія. Юність. Натхнення. Божевілля. І раптом лампочка перегоріла. Мовчання. Безодня. Імла. Ну-ну, не треба, візьміть себе в руки. Навіть у Господа Бога вперше з жінкою вийшло невдало. До речі, її теж звали Лілі.

Гостя: Ліліт.

Єва:(уважно на неї поглянувши) Ліліт. А от з Євою – пощастило.

Лілі: (іронічно) Єва – це ви?

Єва: Єва – я. Прошу запам'ятати це раз і назавжди.

Лілі: Ви і справді так думаєте?

(Пауза, мовчазний поєдинок. Єва перша відступає)

Єва: Це він так думає.

Лілі: А ви?

Єва: А я ...Чого ви сюди прийшли?

(Лілі мовчить)

Єва: Увірвались у чужий дім, вночі, розсілися тут й мелете про фіолетові сутінки, про мезозойську еру...

Лілі: Про мезозойську еру – це ви. І про Бога – це ви. А я про вас.

Єва: Про мене?

Лілі: Про вас. Про вбивцю.

Єва: Вбивцю? (Сідає). Люба пані... Я зразу відчула, що ви, даруйте, не сповна розуму.

Лілі: Сповна. Він мені недаремно сказав: якщо зі мною щось станеться...

Єва: І що ж сталося?

Лілі: Він зник. Його нема.

Єва: Де?

Лілі: Ніде.

Єва: А...у підсвідомості всесвіту...у фіолетових сутінках...шукали?

Лілі: (раптом різко) Я знала, що ви будете дурника кліти. Між тим, Єво, ви чудово знаєте, про що йдеться.

Єва: Про що? Чесно кажучи...

Лілі: Ви і чесність? Не смішіть...(дістає револьвер).

Єва: О Боже! Тільки цього бракувало! Сподіваюсь, він у вас не заряджений?

Лілі: Заряджений. (Прицілюється в свічку, стріляє. Свічка гасне.

Натомість спалахує торшер).

Єва: Заради Бога!

Лілі: Заради кого?

Єва: Вгамуйтеся. Обміркуємо все спокійно.

(Лілі мовчить.)

Єва: Ну так же не можна... вам це не минеться. Он і консьєржка бачила, як ви входили, і ...він...він вам цього не подарує!

Лілі: Хто Він?

Єва: Він. Той, який...Поява рівного. Поява, якої нема.

Лілі: Він – лише привід. Для мого я. Отже, ви стверджуєте, він мені рівний. Гарна репліка. З вашого дозволу – я її запишу.

Єва: Пишіть, що завгодно, історії не переписати.

Лілі: Кто ж мені може завадити? Чи не ви?

Єва: Він.

Лілі: А Його ж нема. Забули? Даю 70 проти ваших 30-ти, Його давно вже нема на світі. Він помер.

Єва: Помер? Коли? Ні...це містифікація. Якось уже щось було на цю тему...Так, так, один навіть, статтю написав, де говорилось, що він вмер. Некролог дали в чорній рамці. Потім, з'ясувалось, як кажуть, чутки виявились перебільшеними. Змушені були дати спростування. Редактора зняли з посади. Отак! А ви кидаєтесь словами. Ви не боїтесь?

Лілі: Не боюсь. Мені цікаво. Дуже цікаво вас слухати...і спостерігати за вами.

Єва: Ви серйозно?

Лілі: Тобто – ви хотіли, щоб він вмер, але у вас нічого не вийшло. (Нотує у записник).

Єва: Ну, знов ви не так усе зрозуміли...(Намагається зазирнути до записника) Хоч, ваша правда, іноді мені так і підмивало це зробити. Ви й це записуєте? Особливо коли він назвав роман “Ліліт і Єва”. Різницю відчуваєте? Отож. Ним оволоділа гординя, він втратив здоровий глузд, ясність, змістились цінності. Ось чому (пошепки, майже довірливо) йому прийшлося розлучитись з романом. А якби було не “Ліліт і Єва”, а “Все про Єву”, або “Єва та інші” – я переконана, він залишився би живий. Роман.

Лілі: (стверджувально) Але ви не дали йому такої можливості. (Занотовує, не випускаючи револьвера).

Єва: Послухайте, вам ще не набридло? (Маючи на увазі револьвер) Коли ви його дістали, я справді злякалась. А потім зрозуміла, що це щось знайоме. Хлопавка-запальничка з одним набоем. Сувенір з Корсіки. Це ж описано в останньому розділі. Там де постріл. Який виявляється холостим.

Лілі: Але у голові убитого знаходять справжню кулю.

Єва: Так. Бо в цей момент стріляв і справжній убивця. Із справжнього револьвера.

Лілі: Якого потім так і не знайшли.

Єва: Тому краще, хай це полежить у мене. (Забирає револьвер й відходить у бік). Фініта!

Лілі: Не зовсім. (Виймає з сумочки інший револьвер). Оце той, про який ви говорили. Якого потім не знайшли. З одним набоем.

Єва: Звідки він у вас?

Лілі: Подарував.

Єва: Он як! А говорив – ексклюзив...Негідник... Можна поглянути? (Простягає руку).

Лілі: Назад! Кожному своє. Нехай побуде в мене. Для рівноваги. (Ховає револьвер).

Єва: Я так розумію, ви давно за нами стежили?.

Лілі: Так, я давно стежу за його творчістю. Роман дуже талановитий.

Єва: Вийшов. Я багато для цього зробила. Надихала, заспокоювала, вселяла надію, була водночас усіма жінками...,

Лілі:...музою, коханкою, донькою...

Єва:...і матір'ю, подругою, колежанкою...

Лілі:... кожним рядком...

Єва:... літерою, комою, паузою,

Лілі:... всіма розділовими знаками ...

Єва: (в запалі) всіма об'єднавчими знаками! Це мені присвячено...

Лілі: Це все я...

Єва: Я

Лілі: Тоді зрозуміло: його, як бідного Йова, заковтнула реальність. Знищила його. Знищила творчий геній. Що ж, боюсь, я вже нічим не зможу вам завадити.(Збирається йти).

Єва: (затримує її) Та як ви насмілились! Хто ви така, щоб...

Лілі: Ви знаєте, хто я.

Єва: Коханка-невдаха? Приятелька на одну ніч? Дівчинка за викликом? Террористка з запальничкою! Та погляньте на себе! Дати вам люстерко? Отакі, як ви, сірі миші з купою комплексів, і нищать слонів, доводячи їх до сказу. І ви хочете мене переконати, що між вами щось було? Слон і миша – це несумісно! Зрозумійте - він естет, йому подобаються гарні, розумні, талановиті жінки. Жінки на ампуа королев, а не покоївок. Розумієте, для нього жінка повинна мати щось пікантне, якусь родзинку, сама має бути інтригою, талантом, умінням...

Лілі: ...умінням божеволіти. Кожен намагається хоч раз спробувати...

Єва: Спробувати що?

Лілі: Стати рівним собі.

Єва: Ви про адекватність його задумові? Десь я вже це чула. Схоже, ви справді вчора були там, де “Ліліт і Єва” прожили свої останні хвилини – яскраво, незабутньо, безмежно. Він читав його один-єдиний раз для дуже вузького кола...Тільки, хоч убий мене, а вас не пригадую. Ви вчора там були?

Лілі: Я завжди з ним. Всюди.

Єва: Це неможливо.

Лілі: Неможливо. Неможливо... в лабіринтах долі слова твого імені народження святотворення неможливості кохання, що було спочатку впало в тебе ніби у ересь, у пастку життя...

Єва: ...у пастку Єви, він говорив, - упасти в Єву...Звідки ви знаєте його перший лист до мене?

Лілі: У мене нема спогадів. Я хотіла б мати багато-багато спогадів. Але, як кажуть, Бог не дав. Не пам’ятаю батьків. Так, я до того ранку мезозойської ери взагалі нічого не пам’ятаю. Раніше ніхто на мене так не дивився. Все закінчилось. Все розпочалось. Ми були голі, вбрані лише у кохання, час струмками збігав по тілах, де були вже записані наші ймення. Вони тоді дорівнювали безмежності. Ми нічого не знали про безсмертя, або про його відсутність. Ми ще не відділили дня від ночі, душі від тіла. Сну від реальності. Я від Ти. Ми...

Єва: (різко) Ви впевнені, що мене цікавлять ваші мезозойські спогади?

Лілі: Кажу ж вам, їх у мене нема. Пам’ятаю лише один момент. Сонце, скрізь музика, а ми з подругою втікли з уроків. А ще – гойдалка. Ми то падаємо вгору, то стрімко летимо вниз. Відчуття божевільної свободи. Моя подруга закохана в учителя. Тому вона не відчуває себе вповні щасливою. Їй його невістачає. А я – ні в кого не закохана – і я щаслива!

Єва: Не може бути! Це я! Я – там на гойдалці! Скажіть, це він розповів вам про гойдалку?

Лілі: Я й досі там.

Єва: Де - там?

Лілі: У тій миті. На гойдалці. У щасті.

(Дзвонить телефон. Єва бере слухавку.)

Єва: Слухаю вас! Ні, це не пункт обміну. Ви не туди потрапили. (Кладе слухавку) І так цілий день. (Пауза) І все -таки, чого ви хочете?

Лілі: Прийшла в пункт обміну. Хочу обміняти щастя на кохання.

Єва: А разом - це неможливо?

Лілі: Звичайно, ні. Плата зависока. Принаймні, я крім щастя, нічого не маю. Я можу запропонувати вам лише його.

Єва: Абсурд! А скажіть, навіщо вам такий обмін? Для чого вам – кохання?

Лілі: А це вже вас не обходить! Може, я хочу мати історію...

Єва: Навіщо? Спомини забирають життя. Забирають безсмертя. Чистоту та цілісність. Трагедії та печалі пам'ятають, а в щасті перебувають.

Навіщо вам це?

Лілі: Хочу повернути первісний порядок. І, нарешті, забрати листа. Він – мені.

Єва: Вам? З чого ви взяли?

Лілі: Читайте самі. "Тобі. Єдиній"

Єва: Мушу вас засмутити. Цей лист – для мене.

Лілі: Не думаю.

Єва: Яке право...

Лілі: Право першості, Ліліт. Першої, значить, ідеальної. Тобто створеної з його задуму. Зі Слова. Не з ребра. А ви – лише одна з його інтерпретацій.

(Єва дістає цигарку, закурює, потім починає сміятись.)

Єва: Ну й ну! Непогано! А я собі думала... як же ви з усього цього, з цього абсурду...ви мене розумієте, будете виходити? Що вигадаете? Браво, браво, непоганий сюжет! Ні, справді. До Єви, значить, приходить перша жінка Адама...Ну, ну...Можна я відгадаю? Це він вас підіслав?!

(Лілі мовчить.)

Єва: Здається, я вас впізнала. Ви психоаналітик мого чоловіка! Я не помиляюсь, це він вас прислав? Скажіть, на ваших сеансах, чи як їх там, він багато розповідав про мене? Мабуть про мої манії, депресії. Підозри, мої страхіття, про те, що я неодноразово бувала в закладах, де лікують нерви...Як звучить – лікують нерви...Звичайно, він завжди хотів мені добра, і зараз хоче допомогти...

Лілі: Ми про вас ніколи не говорили.

Єва: (від несподіванки завмерла) Ні! Це неможливо! Інакше про що ж ви тоді говорили?

Лілі: Про творчість, про кохання, про вічність...

Єва: Дурниці! Він хотів мені допомогти, тому і прислав вас до мене. Ви – гарний лікар? Скажіть, назватись Ліліт – це ви самі вирішили, чи він підказав? Хоча ні, краще помовчить. Не хочу розчаровуватися. Він же сам

нічого не може придумати. Я. Все я. І роман я. Сама. Знаєте? Я створила там довершений світ. Створила чоловіка, рівного Богові. Справді. Явиліпила всю цю історію. Від початку до кінця. Кожен нюанс, кожне тремтіння вій. А пахощі? Яблуко...все. (Довірливо шепоче) Іноді мені здається, що.....що його нема. І ніколи не було.

Лілі: (так само) Ми могли б його вигадати.

Єва: Ви- га-да-ти? Ви не сповна розуму? У вас манія величі! Або все це спеціально для мене? Така метода? Так би мовити, шизоаналіз? Гра на моєму полі? (Весело) Ну, я вас спіймала?

А тепер скажіть мені, що він вам про мене розповідав? Як ви хочете мене лікувати?

Лілі: Хочу відправити вас туди, де вам і місце.

Єва: (вдоволено) До божевільні?

Лілі: Ні. Ви ж і там симулюватимете легке божевілля. Хочу вирядити вас у вічність. Я все знаю.

Єва: Все? Що саме?

Лілі: Я стежила за вами. За всіма вашими вчинками. Востаннє запитую, - куди ви його поділи?

Єва: (після паузи) Він...(робить рукою якийсь непевний жест).

Лілі: А я здогадувалась. Я вчасно тут опинилась. Ви ще не встигли приховати докази.

Єва: Хочете ознайомитися? Звичайно, звичайно, як я зразу...даруйте, вирішила, що ви лікар... А ви – нишпорка! Шляхетно перепрошую – пані Нишпорка! Ви весь час стежили за нами? Тоді повинні знати, в якому пеклі я жила.

Лілі: Ви самі його собі влаштували.

Єва: Ага!(ображено, вдаючи дівчинку, інфантильно) А що я мала робити? От що ви зробили б на моєму місці?

Лілі: На вашому?...Не знаю...для цього треба опинитись на вашому місці. (Встає, підходить до Єви, яка, в свою чергу, поступається місцем.

Лілі сідає у позі Єви, завмирає. Світло гасне.

Коли світло ввімкнеться, ми побачимо двох жінок, що сидять за столом за чашкою чаю. Перед ними вазочка з яблуками. Атмосфера легкої невимушеної світської бесіди).

Єва-Лілі: Пригощайся, люба. Мені так приємно з тобою. Я як відчувала, - сьогодні щось має статися...Ти не соромся. Скуштуй оце. Дуже рекомендую. З нашого саду.(Простягає яблуко) Ні-ні-ні! Без жодної задньої думки! Звичайне яблуко! Щось хотіла сказати... Ти мене збила. А, згадала. У нього взагалі ніколи не було психоаналітика. А тим паче – психоаналітики. Він надто любив життя.

Лілі-Єва: Любив життя? А я думала, він над усе любив той світ, який сам і творив.

Єва-Лілі: Ні, ні, він був великий життєлюб. Вважав, що життя – найкращий аналітик, бо досліджує події не тоді, коли вони вже мертві,

позаяк минули, - а безпосередньо в самому їх русі, в “тепер”. Ось, наприклад, ви вирішуєте когось убити...

Лілі-Єва: Наприклад, вирішили когось убити...

Єва-Лілі: Отже, ми вирішили...

Лілі-Єва: Вже вирішили?

Єва-Лілі: Слухай, ти знов за своє?! Нащо ти за мною все це повторюєш?

Про що, власне, ти хочеш дізнатись?

Лілі-Єва: Ти вже сама зізналась.

Єва-Лілі: І в чому ж я зізналась?

Лілі-Єва: Якщо ти помітила. Всі дієслова ти вживаєш у минулому часі. Це ще раз доводить...Як це називається?

Єва-Лілі: Обмовка...

Лілі-Єва: Так, я знаю...Отже, це доводить...

Єва-Лілі: Що?

Лілі-Єва: Що його...

Єва-Лілі: Його що?

Лілі-Єва: ...з тобою – немає.

Єва-Лілі: Ага, нарешті зрозуміла. Ти мені відкрила очі. За допомогою дедуктивного методу так чітко, так прозоро намалювати всю картину.

Лілі-Єва: Це у тебе називається – іронізувати?

Єва-Лілі: Та що ти, Бог з тобою! Як ти могла подумати? Скуштуй краще яблуко.

Лілі-Єва: Це було саме так?

Єва-Лілі: Як?

Лілі-Єва: Ви отак сиділи за столом. Може, він читав тобі останній розділ. Ні, швидше за все, він сказав тобі, що більше так не може, що побут з’їв його натхнення, що поруч з тобою він більше не відчуває...аромату життя, не відчуває того особливого тремтіння, яке передує народженню нового тексту...нового дихання...і що він має...

Єва-Лілі: ...залишитись сам?

Лілі-Єва: Залишитися сам. Ти вдала, що нічого не почула.

(Дзвонить телефон.)

Єва-Лілі: Хвилинку (бере слухавку, повертається спиною до Лілі-Єви, яка в цей час уважно розглядає вазочку з яблуками). Ну, знов якийсь... дзвонив. Дурний, як драний чобіт, а просить автографа. Він що, їх солити буде? На чому ми зупинились?

Лілі-Єва: Отже, ти підвелась, стала до нього спиною, а ця ваза стояла отам, біля телефона. Коли повернулась до столу, сказала, що дзвонив якийсь... дурний, як драний чобіт, а просить автографа..., ти – пригостила його яблуком.

Єва-Лілі: Яблуком?

Лілі-Єва: Так, яблуком. Ти не була оригінальною. Точнісінько таким, як оце.

Єва-Лілі: Можна мені поглянути?

Лілі-Єва: Тільки з моїх рук.(Дістає пакетик, кидає туди яблуко). Впевнена, ми знайдемо в ньому щось дуже цікаве. Щось на зразок маленької дірочки. Так і є, я і зараз незброєним оком її бачу. Хробачок, либонь?

Єва-Лілі: Ану-ану, покажіть...

Лілі-Єва: Ні, це більше схоже на дірочку від голки.

Єва-Лілі: Та годі вам!

Лілі-Єва: Справді! Хтось зробив яблуку смертельну ін'єкцію.

Єва-Лілі: Бути не може!

Лілі-Єва: Хоч мала сказати тобі по секрету...І без цього щеплення все відбулося б! У нього жахлива алергія на яблука! Він їх не зносить! Вони для нього заборонені. Якась давня історія. А ти, що, насправду цього не знала? Дивно...Одного разу його пригостили шарлоткою, то ледве не віддав Богові душу. Я вже потім ніколи не пропонувала йому яблука.

Єва-Лілі: (шокована) Але ж, треба якось довести, хто зробив цей укол...

Лілі-Єва: О, тут можна не хвилюватись. Думаю, доказів не доведеться довго чекати. То, кажеш, дуже смачні яблука з вашого саду?

Єва-Лілі: (збентежено) Життя завжди його лякало. Він міг вибудовувати цілі царства зі смислів, слів, але життя жахало його своєю екстравагантністю... Там, у себе, він був богом, деміургом, грався тексами, різними історіями, перетасовував сюжети...В житті – був нездарою, у житті потребував мене. Виходить, я була йому рівня.Єдина.

Лілі-Єва: Тільки чого ти весь час хотіла бути там, з нами, увійти в наш світ...

Єва-Лілі: Можливо, саме тому він обрав простіший та зрозуміліший шлях – писати. Те, що набагато легше, ніж любити, жити та вмирати.

Лілі-Єва: ...і ти, серденько, весь час вимагала, ні, звичайно, не в лоб, - достатньо тонко, нашу сестру не треба вчити, – вимагала, щоб він зробив тебе безсмертною. Хотіла весь час бути. Дорівнювати Задумові.

Єва-Лілі: Найбільший дар – просто жити. Кохати. Творити разом. Різні тексти. Відчувати.

Лілі-Єва: Я і є кохання. Творчість.

Єва-Лілі: Ти не можеш без нього нічого...Якщо його немає, нема відповідно й тебе.

Лілі-Єва: Ти ж бачиш, я - є. Хоч ми й говоримо про нього в минулому часі..

(Єва-Лілі гарячково кидається раптом до книжкової шафи, дістає з полиці альбом, перегортає сторінки.)

Єва-Лілі: Ну де, ну де тут ви? Ось наша історія – бачите, яка гарна компанія – Мікельанджело, Тінторетто, Хуго ван дер Гоес...

Лілі-Єва: Хуго? Цікаво...

Єва-Лілі: А де ваша історія? Її нема...Ніде!

Лілі-Єва: Я ніколи не була на місяці, і все одно не можу запідозрити, що його не існує.

Єва-Лілі: Пародія на задум. Ескіз! Нарис! Шкіц! Ви просто якась ...якась симулякра! Вас немає, і ви весь час намагаєтесь грати мене. Грати мою роль.

Лілі-Єва: Роль...У мене був один... режисер...Весь час займався речами такими тонкими, просто невидимими, невидимим світом, так. Зрештою, він і сам став невидимий. Принаймні, для більшості його потенційних глядачів. А також для його дружин, дітей, коханок...

Єва-Лілі: До чого ви це? Ви – актриса?..

Лілі-Єва: Вам краще знати...Та назагал це нічого не змінює.

Єва-Лілі: А знаєте, давно хотіла зіграти виставу, наприклад, однією нотою. Одним настроєм. Щоб нічого не мінялось. Розумієте? Однією фарбою. Без конфлікту, без розвитку, через безперервність нинішнього.

Лілі-Єва: Неможливо. На конфлікті, на протистоянні стоїть театр.

Брутальне мистецтво натовпу.

Єва-Лілі: На вашому місці я б так не казала... Нам цікаво спостерігати за інтригою, вираховувати, хто кого, саме тому, що внутрішньо ми фрагментарні, подвійні і конфліктні. Й анітрохи не прагнемо цього позбутися. Якби в нас була ота Цілісність, коли не існує ні життя, ні смерті...

Лілі-Єва: Якщо досягнеш Цілісності, нащо бавитись у театр...

Єва-Лілі: Ну, не знаю. Може, щоб показати напрям іншим...

Лілі-Єва: Хіба є інші?

Єва-Лілі: Ой, ну, так, звісно, знаю, не існує жодного розподілу, простір – це наша свідомість, світ – це я, ти – це він, він – це...(раптом переходячи на суворий тон судді) Отже, ви визнаєте, що отруїли його?!

Лілі-Єва: Що? Я? Отруїла?

Єва-Лілі: Авжеж.Запропонували йому отруєне яблуко.

Лілі-Єва: Це ви запропонували йому яблуко. Тут нема жодного секрету.

Єва-Лілі: Можливо...можливо я й запропонувала, та підклали його ви!Ви й про алергію знали...Отже, ви й убили.

Лілі-Єва: З якої-такої нагоди? Коли?

Єва-Лілі: Тієї миті, коли задеренчав телефон і я встала, опинившись до вас спиною. Але тут ви прогавили. Ось – біля телефону – попільничка.

Виблискує наче мідне люстерко. І все у ній відбивається. (Насмішкувато). І от раптом бачу, як якась деформована рука тягнеться до вазочки з яблуками.

Лілі-Єва: Ви, справді, дивна істота! Ну і що з того? Може, я захотіла взяти яблуко...як речовий доказ.

Єва-Лілі: Ні! Ви хотіли його туди покласти. Між “взяти” і “покласти” є суттєва різниця. Будь-яке слідство це доведе. І, природньо, якщо у вас з’явилась думка мене вбити, можна припустити, що така ж доля спіткала або може спіткати його. Отже, куди ви його поділи?

Лілі-Єва: Почекайте-но... В мене, на відміну від декого, з логікою все гаразд. Вам не вдасться мене заплутати. Якщо навіть я й поклала це яблуко з а р а з, все одно лишається питання, хто це міг зробити з ним до цього “з а р а з”? Відчуваєте різницю між до-тепер-після?

Єва-Лілі: Чесно кажучи, не дуже. Взагалі я не дуже люблю логіку. Вона навіює на мене сум. Я люблю вирішувати все одночасно. Тут і тепер. Я не дуже велику увагу приділяю поняттю Час. Давно підозрювала, що з ним щось не так. Ось ви тут зі мною, а насправді, ця ж ситуація вже могла бути колись і канути в лету. А може, це розігрується сценарій майбутнього? Чи запозичений з минулого? Ну, нічого більше не скажу, хоч би вас круасан трафив!

Лілі-Єва: Таке враження, що хтось з нас божевільний...

Єва-Лілі: От-от! Вам теж так здається?

Лілі-Єва: Ви знаєте, кого я маю на увазі.

Єва-Лілі: Уявіть собі, навіть не здогадуюсь. І не хочу гадати.

Лілі-Єва: Богу дякувати у нас не театр абсурду!

Єва-Лілі: Дякувати Богові! Хоч він-то тут взагалі ні до чого...

Лілі-Єва: А хто - до чого?

Єва-Лілі: Не знаю, ви зовсім мене заплутали...може ось, лист, пролле світло.

Лілі-Єва: Гадаєте? А звідки я знаю, може це ви його написали?

Єва-Лілі: Не дуже логічно з вашого боку. Якби написала я, я б знала його зміст. Ну...ризикнемо?

(По невеличкій павзі розпечатують листа. Обидві, притиснувшись одна до одної, читають.)

Єва: ...отже, я вирішив. Я зробив це. Зараз я наодинці з моїм Текстом. Це прощання. Текст мій досконалий і вищий за мене. Він і є те Слово, яке я в Нього запозичив. Ціною власної свободи я вимовив його.

Таким чином випустив на волю. Відчуваю кожною клітинкою...

Лілі: ...кожною клітинкою...він хоче взагалі піти від мене, втекти, остаточно звільнитись. Якщо повністю не отримає свого, він мене знищить. Або він або я.

Єва: (відриваясь від листа) Ось: або він - або я. Здається, він на когось натякає. Чогось боїться. (Продовжує читати) Я зрозумів, що означає вийти за власні межі. Ти мені в цьому допомогла...

Лілі: ...допомогла...

Єва: Я с т в о р и в Жінку. Я повернув нас до Раю. Всупереч Йому. Я виступив проти, і, - переміг!Життя й те,що я з нього зробив – це...

Лілі: ...паралельні прямі, які не перетинаються. Завтра...

Єва: ...все скінчиться. Еге ж, кумедне буде обличчя у мого видавця, коли він зрозуміє, що... Та справа не в цьому. Завтра. Ні, вже зараз. Я обезсмертив своє кохання. Більше я тобі не потрібен. І ти від мене підеш. Станеш вільною. І сам я стану незалежним. Нарешті не дивитимусь на

світ твоїми очима. Знаєш, я ніколи не відчував тебе такою близькою, тією, що живе в мені так глибоко.

Лілі: Але найжахливіше знаєш що?

Єва: Що доводить мене до нестями?

Лілі: Я тобі більш не потрібен. Ти дивишся на мене зверхньо й холодно...

Єва: ...очима різних безодень.

Лілі: одне око –чорне, інше – зелене, - вони дивляться скрізь мене, звільняючись від моєї ніжності...

Єва: Ти мною гордуєш?

Лілі: Ну хто ти є?

Єва: Ти – маячня моєї хворобливої душі. Мара! Я можу зробити з тебе будь-кого!

Лілі: ...криву, горбату, вкритою струпом?

Єва:...будь-що! І ти це знаєш. Я – Творець.

Лілі: ...що тебе творить...

Єва: І ти не смієш так зі мною.

Лілі: Ненавиджу твої очі. Завтра...

Єва: ...я мушу відпустити тебе...вони, вони, всі дивитимуться на тебе, торкаючись твого погляду.

Лілі: імені...

Єва: розтиражане кохання...ім"я твоє на мені тавром...

Лілі: Ти завжди хотіла піти від мене. У тебе замість крові – зрада.

Єва: Жінка не може кохати.

Лілі: Або не кохати.

Єва: Вона і є кохання.

Лілі: Чоловік – лише тимчасовий житель країни кохання.

Єва: Я вигадав її, щоб утримати тебе.

Лілі: ...твій образ. Я створив тебе, щоб затримати її.

Єва: Боже, що я пишу, геть заплутався! Божеволію!

Лілі: Ти завжди ревнувала мене до кожного мого нового рядка.

Єва: Ти не можеш ревнувати до самої себе.

Лілі: Так, я кохаю її.

Єва: Так, я кохаю її.

Лілі: Нам добре разом.

Єва: Вона розуміє мене, як ніхто інший.

Лілі: Не можу написати, що люблю вас обох.

Єва: Не можу написати, що люблю вас обох?

Лілі: Люблю тебе і тебе...

Єва:...і тебе... це справді маячня.

Лілі: Божевілля моє ще й в тому, що досі не збагну, де ти ховаєшся – в чуттєвій реальності чи у реальному вимислі?

Єва: ...не можу знайти тебе...себе...нас...

Лілі: Не можу бути з вами обома, відчуваю, що вас не гідний.

Єва: Прощайте. Мені самому цікаво, коли залишусь без вас обох – чи продовжуватиму я бути... Далі уривається. (Згортає листа)

Лілі: Все? Мабуть, це все-таки не ви написали. Це його рука, його манера не закінчувати ніколи репліки. Не ставити крапки. Любить багатозначність, щоб повітря було... Що з вами?

Єва: Чогось мені зле...

Лілі: Не переймайтеся.

Єва: Справді... голова...все пливе...

Лілі: Ну що це ви вигадали? Абсолютно ні до чого!

Єва: Боже мій! Мені справді погано! Лілі! Та послухайте ж...повітря!..

Я вмираю...

Лілі: Зачекайте, тільки цього бракувало!

Єва: Це, мабуть, лист...якась отрута... мене вбив його текст...Він! Убивця!

Лілі: Ні, як же це? А я...лист...Ні, не може бути...

Єва: (слабо) Тепер можете сказати все...я знаю... ви з ним

...разом...вирішили... мене... я не заважатиму... більше...прощаю вас...

Лілі: (палко) Ні! Зовсім ні! (нахиляється над Євою, намагаючись щось зробити) Облиште дураці! Боже! Та що ж це? Я не вбивала! Я, справді, думала, що це ви його...потім я вирішила, він покінчив життя самогубством через вас..

Єва: ...через вас...

Лілі: Через мене? Це...я...я винна? Я...Ну, так, звісно, він дуже страждав, не міг бути в цьому подвійному становищі. Ми ж не залишили йому вибору. Пише – я мушу піти з вашого світу. (Пауза). Я.

Єва: Він вирішив забрати мене з собою. Не зміг без...мене.

Дякую...коханий.

Лілі: Ні, так не буде! Винна - я. Не буде по-вашому! Він пішов через мене, через кохання до мене...(дістає з пакету яблуко, надкушує його)

Прощайте, Єво, добридень, мій любий... (падає).

(Дзвонить телефон. Звісно, ніхто до нього не підходить. Світло знову починає миготіти. Входить Він.)

Він: Класний сюжет. Круасан пся крев!!! А я мучився як його все розв'язати. А воно само вирішилося. І так інтригуюче! Як у Шекспіра – суцільні трупи! Мабуть, це буде одна з найцікавіших моїх версій. Публіці сподобається. І з листом я вигадав непогано. Зворушливо вийшло. (Відкриває секретер, дістає блокнот. Бачить револьвер і бере його в руки.) Правда, я сподівався, що він вистрелить, як і належить, у кінці. Та воно й так непогано. Навіть не зовсім банально, несподівано. Запишимо. Рушниця, яка у першій дії, не стріляє, вже ніколи не вистрелить. (Відкриває блокнот, починає занотовувати. Підкидає револьвер на руці). Важкий. Ідея крапки. Один набій! “Російська рулетка”! (Підносить до скроні) Пух! І немає геніального письменника. Така спокуса!.. Добре, що він не стріляє.

(Єва і Ліліт повільно піднімаються, сідаючи на свої місця за столом. З цікавістю спостерігають за Ним, як глядачі з ложи. Ліліт з лорнетом.
Ліліт: Хто зна...світ такий непевний... А ти спробуй... “рулетку”... всяко може вийти.

Він: О! Цілую коханій ручку! Цілую ручку пані Єві! Пані Ліліт! Нарешті ми всі разом!

Єва: І ти нас не вбив, хоч як тобі й хотілось.

Він: З цього ж не вб'єш.

Ліліт: А ти спробуй...

Він: Спробувати? (знов підносить револьвер до скроні) Я – безсмертний.

Ліліт: А раптом –ні. (Простягує йому яблуко) Може, наразі замориш хробачка?

Єва: (теж простягує яблуко) Візьми. У кожного має бути право вибору.

Він: (дивиться на яблука. На револьвер) Суцільна бутафорія.

Світло знову починає миготіти і гасне. У темряві чутно голоси.

- Круасан всім у глотку! Я таки спробую!
- Десь тут була свічка!
- Не треба!

Постріл.